

Det er et hyppigt anvendt argument imod ØD, at der ikke i befolkningen hersker nogen stemning for denne reform.

Dette er sikkert korrekt, hvis man vel at mærke noterer sig, hvad befolkningen, hvad de ansatte på arbejdspladserne forstår ved ØD.

Der er næppe tvivl om, at ØD for dem er en etikette hæftet på et af Socialdemokratiet og LO udarbejdet forslag, der i folketinget er fremsat under betegnelsen "Lov om lønmodtagernes ejendomsret".

At ØD i virkeligheden dækker over en bred vifte af forslag er formentlig den store del ukendt - i hvert fald koncentrerer debatten om regeringens forslag. Heller ikke underligt, når man betænker, at debatten om emnet startede i Socialdemokratiet 5 år før vi andre opdagede problemerne.

Og dette understreger blot den fundamentale politiske regel, at den der vælger at føre de kortsigtede armens politik, stedse vil være henvist til at diskutere på andres betingelser.

Men som sagt, der er næppe tvivl om, at i ØD i socialdemokratiets specielle design er modtaget med blandede følelser langt ind i fagbevægelsens egne rækker.

Regeringens ØD-forslag er totalt blottet for tanker om spredning af værdier, nærdemokrati og decentralisering.

Har man spredt værdierne ved at opbygge en ny, stor kapitalkoncentration?

Er lønmodtagernes indflydelse på deres virksomhed styrket ved at centrere og forstærke LO-toppens magt?

Ændres arbejdstagerens situation i forhold til arbejdsgiveren ved at flytte kapital fra sidstnævnte til LO's forretningsudvalg?

Nej, forslaget er udtryk for den højeste grad af hykleri. Der skulle ikke fældes mange krokodilletårer, om det faldt.

Modstand mod Socialdemokratiets specielle ØD-model er imidlertid ikke nødvendigvis lig modstand imod økonomisk demokrati som princip.

Lad os derfor dele ØD-debatten i to dele: 1. Afvise regeringens forslag og 2.

Udarbejde et liberalt ØD-forslag.

VU ønsker et liberalt økonomisk demokrati af fem grunde:

1. Vort udgangspunkt er, at produktionen skabes i et samarbejde mellem to produktionsfaktorer, kapital og arbejdskraft. Derfor må disse faktorer også dele udbyttet.

2. Den person, der indskyder sin arbejdskraft i en virksomhed bør ligestilles med den person, der indskyder kapital i samme virksomhed. Dette indebærer bl. a. at de ansatte - hvis de selv ønsker det - skal have medejendomsrat til deres egen arbejdsplads.

3. Ved at demokratisere og decentralisere landets økonomiske fundament skaber vi en garanti imod fremtidig privat såvel som offentlig centraldirigering af økonomien.

4. Moderne industri kræver en enorm kapitalindsats og kravene til kapital vil vokse fremover. Den for erhvervslivet nødvendige opsparing må tilvejebringes således, at alle erhvervslivets udøvere deltager heri og således at tendensen til økonomisk koncentration modvirkes. Derfor må vi have et ØD, der sikrer opsparing og kapital i erhvervslivet og forvandler muligheden for opsparing fra at være et privilegium for de få til at være en chance for alle og dermed skaber en jævnere formuefordeling.

5. Hvis følelsen over for det daglige arbejde skal forvandles fra blot og bar tomhed og ligegyldighed til interesse og medleven er det nødvendigt at tildele de ansatte ejendomsret til deres virksomhed og kontant andel i den værditilvækst de med deres produktion skaber.

VU betragter ØD som en fundamental liberal opgave.

Skal principperne om "Det nære samfund", om indflydelse, medbestemmelsesret og tryghed have mening må de også føres til at gælde for erhvervslivet, for de enkelte virksomheder.

Og husk, at Venstre var det første danske parti, der krævede økonomisk demokrati. Det skete, da Venstre i 1872 forlangte udstykninger fra herregårde og "bondejorden i bondens besiddelse". Nutidens herregårde er de store industrivirksomheder. VU trækker en lige linie fra 1870'ernes reform - Venstre, til dagens Venstre, hvis krav frit overført måtte lyde "arbejdspladsen i arbejdernes besiddelse". Venstre har altså sin rod i selve ØD-tankens.

Venstre tøvede for længe i ØD-sagen og må nu diskutere på andres betingelser.

Tiden er inde til affyring af startskuddet for en liberal modoffensiv.

Vi må ikke forlade dette landsmøde uden en klar holdning til ØD-sagen. Vælgerne kræver fremfor alt klarhed. Vi må slå det liberale alternativ fast.

VU har stillet forslag til en udtalelse, der tydeliggør Venstres holdning til økonomisk demokrati.

Vi fandt i principprogrammet et udmærket afsnit om ØD. Vi fandt, at der var behov for

en gentagelse af de principsynspunkter, der er indeholdt der.

Derfor har vi fremsat dette forslag, idet nævnte afsnit på enkelte punkter er justeret til indpasning i den aktuelle debat.

Vi understreger, at spredning af ejendomsretten er et centralt mål for liberal politik.

I overensstemmelse med de argumenter, jeg førte i marken for ØD, fremhæver vi, at statens, de store selskabers og organisationernes indflydelse i det økonomiske liv skal begrænses. Og vi understreger, at ejendomsretten skal være personlig - altså virkelig

spredes.

For at imødekomme de traditionelle argumenter imod udbyttedeling ønsker vi at lade døren stå åben for en eller anden fondsdannelse.

Det synspunkt kan ikke afvises, at såvel offentligt ansatte som ansatte i virksomheder, der på grund af deres størrelse eller virksomhedsform ikke kan eller skal give overskud, vil diskrimineres under en udbyttedelingsordning. Derfor kan der blive behov for en central instans til fordeling af visse dele af overskuddet.

Men det må understreges, at denne centrale instans ikke må få karakter af styrende organ i forhold til erhvervslivet og skal virke helt neutralt i samfundsøkonomien.

Den afsluttende bemærkning har vi indføjet for at tilkendegive velje til at bløde ØD-fronterne op. Vi ved, at Venstre altid er rede til forhandling, men vi har ønsket at understrege dette ønske yderligere.